कक्षा ८ नेपालीको नमुना प्रश्नपत्र १

नमुना प्रश्नपत्र

पूर्णाङ्क ५० · २ घण्टा

नाम _____ कक्षा _____ रोल नं. _____ मिति _____ प्राप्ताङ्क _____ / ५०

सबै प्रश्न अनिवार्य छन्। समय: २ घण्टा.

पाठ्यक्रम विकास केन्द्रको विशिष्टीकरण तालिका २०८०, कक्षा ८, नेपाली अनुसार साइन्स प्लेग्राउन्डले तयार पारेको अभ्यास प्रश्नपत्र, आधिकारिक प्रश्नपत्र होइन। तलको QR कोडबाट अनलाइन उत्तर हेरेर आफैँ अङ्क दिन सकिन्छ।

नेपाली, कक्षा ८। विद्यार्थीले उत्तर दिँदा सिर्जनात्मक र मौलिक तरिकाले दिनुपर्ने छ। विकल्प दिइएका प्रश्नमा कुनै एकको मात्र उत्तर लेख्नुहोस्।

शब्दार्थ — २ अङ्क

१. दिइएका अर्थसँग मिल्ने शब्द छानी खाली ठाउँमा लेख्नुहोस्: **[२]**

अविलम्ब, अवगत, उपार्जन, भौचर, प्रवर्धन

क. पैसा बुझाएको प्रमाणका रूपमा पाइने कागज .....

ख. ढिला नगरी .....

ग. थाहा पाएको .....

घ. मिहिनेतले कमाउने काम .....

शब्द पहिचान — २ अङ्क

२. खाली ठाउँमा मिल्दो शब्द राखी वाक्य पूरा गर्नुहोस्: **[२]**

क. ‘सपना’ को उस्तै अर्थ दिने शब्द ..... हो। (सन्देश, स्वप्न, सम्झना)

ख. ‘सुलभ’ को उल्टो अर्थ दिने शब्द ..... हो। (सजिलो, सुगम, दुर्लभ)

ग. ‘दीन’ शब्दको अर्थ ..... हो। (बार, गरिब, दिउँसो)

घ. ‘चामल, दाल, मकै’ को समावेशक शब्द ..... हो। (अन्न, तरकारी, भाँडा)

वाक्य रचना — २ अङ्क

३. अर्थ खुल्ने गरी वाक्यमा प्रयोग गर्नुहोस्: **[२]**

घैँटामा घाम लाग्नु, टुप्लुक्क

शुद्ध शब्द — २ × ०.५ = १

४. शुद्ध शब्द छानेर लेख्नुहोस्: (०.५ × २ = १)

क. (i) ब्यबसाय (ii) व्यबसाय (iii) व्यवसाय (iv) ब्यवसाय

ख. (i) विसेषता (ii) विशेषता (iii) विषेशता (iv) विशेसता

वाक्य सम्पादन — २ अङ्क

५. दिइएको वाक्यलाई शुद्ध पारी लेख्नुहोस्: **[२]**

विद्यार्थिले पुस्तकालय बाट लिएको कीताब समयमै फर्काउनुपर्छ,

शब्दवर्ग — २ अङ्क

६. गाढा अक्षरमा लेखिएका शब्दको पदवर्ग छुट्याउनुहोस्: **[२]**

पुरानो चौतारीमा बसेर **हामी** घाम ताप्दै थियौँ, **तर** बादलले सूर्यलाई **छोप्यो**।

काल / पक्ष र भाव / अर्थ

२ अङ्क

७. दिइएका धातु र सङ्केतका आधारमा खाली ठाउँ भर्नुहोस्: **[२]**

क. पर्यटकहरू अहिले नगरकोटबाट सूर्योदय ..... । (हेर् : अपूर्ण वर्तमान)

ख. पहिले डाँडाका गाउँले डोकोमा नुन ..... । (बोक् : अभ्यस्त भूत)

ग. बादल लागेकाले आज बेलुका पानी ..... । (पर् : सम्भावनार्थ)

घ. तिम्रो यात्रा सफल ..... । (हु : इच्छार्थ)

वाक्य परिवर्तन

३ अङ्क

८. दिइएका सङ्केतका आधारमा वाक्य परिवर्तन गर्नुहोस्: **[३]**

क. मेरो भाइ बिहानै आँगन बढार्छ। (स्त्रीलिङ्ग)

ख. सबै विद्यार्थी समयमै विद्यालय आए। (अकरण)

ग. मूर्तिकारले सुन्दर मूर्ति बनायो। (कर्मवाच्य)

व्याकरणिक

३ अङ्क

९. दिइएको अनुच्छेद पढी उत्तर लेख्नुहोस्: **[३]**

काठमाडौँबाट आएका पदयात्री गाउँ गाउँ घुम्दै हिमालको फेदी पुग्छन्। ससाना होमस्टेमा उनीहरू स्थानीय खाना खान्छन् र गाउँको संस्कृति बुझ्छन्। बिहान उठेर उनीहरू हिमालमा घाम लागेको दृश्य हेर्छन्। घरका दाजुभाइ र दिदीबहिनी मिलेर बाटो सफा राख्छन् र पाहुनालाई आफ्नै गीत सुनाउँछन्। किसानले बारीको तरकारी र दुध होमस्टेमा बेच्छन्। यस्तो सहकार्यले युवालाई गाउँमै रोजगारी दिन्छ र गाउँको आर्थिक प्रगतिमा ठुलो सहयोग पुऱ्याउँछ।

क. अनुच्छेदबाट एउटा उपसर्ग र एउटा प्रत्यय लागेर बनेको शब्द पहिचान गरी लेख्नुहोस्।

ख. अनुच्छेदबाट एउटा द्वित्व भएर बनेको शब्द र एउटा समस्त शब्द पहिचान गरी लेख्नुहोस्।

ग. गाढा अक्षरमा लेखिएको शब्दको कारक र विभक्ति पहिचान गरी तिनको नाम लेख्नुहोस्।

बोध प्रश्नोत्तर

४ अङ्क

१०. दिइएको गद्यांश पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस्: **[४]**

जनकपुर वरपरका गाउँमा महिलाहरू परापूर्वकालदेखि घरका भित्तामा मिथिला चित्र बनाउँदै आएका छन्। विवाह र पर्वका बेला भित्तामा माछा, हात्ती, सुगा र कमलका चित्र कोरिन्छन्। आमाले छोरीलाई र सासूले बुहारीलाई यो सिप सिकाउँदै आएका छन्। पहिले यी चित्रमा फूल, पात र माटोबाट निकालिएका रङ प्रयोग गरिन्थे। भित्ताका चित्र केही समयमै मेटिन्थे, त्यसैले यो कला गाउँबाहिर कमैले चिनेका थिए। कागज र कपडामा चित्र बन्न थालेपछि भने यो कला देशविदेशमा पुग्यो। जनकपुरका पसलदेखि विदेशका प्रदर्शनीसम्म यी चित्र देख्न सकिन्छ। आज कतिपय महिला चित्र बेचेर घर चलाउँछन् र छोराछोरीलाई पढाउँछन्। आफ्नै सिपले कमाउन थालेपछि उनीहरूको सम्मान पनि बढेको छ। कतिले अरू महिलालाई पनि सिकाएर काम दिएका छन्।

क. मिथिला चित्रमा के के कोरिन्छन्?

ख. यो कला पहिले गाउँबाहिर किन कमैले चिनेका थिए?

ग. यो कला देशविदेशमा कसरी पुग्यो?

घ. आफ्नै सिपले कमाउन थालेपछि महिलाको जीवनमा आएको परिवर्तनलाई तपाईं कसरी हेर्नुहुन्छ?

बुँदा टिपोट र सारांश

४ अङ्क

११. दिइएको अनुच्छेदबाट चारओटा बुँदा टिपोट गरी शीर्षकसहित एक तृतीयांशमा सारांश लेख्नुहोस्: **[४]**

कुनै बेला नेपाली व्यापारीका कोठी पटना र बनारससम्म थिए र नेपालको व्यापार ल्हासासम्म फैलिएको थियो। आज भने नेपालले बाहिरबाट धेरै सामान किन्छ र थोरै मात्र बेच्छ। आयात धेरै र निर्यात थोरै हुँदा व्यापार घाटा बढ्छ। देशको पैसा बाहिरिन्छ, उद्योग र कारखाना चल्न सक्दैनन् र युवा काम खोज्दै विदेश जान्छन्। विदेशबाट आउने पैसाले घरको खर्च चले पनि देशको उत्पादन बढ्दैन। यो अवस्था बदल्न देशभित्रै उत्पादन बढाउनुपर्छ। कच्चा पदार्थ होइन, तयारी वस्तु निर्यात गर्नुपर्छ। किसान र उद्योगीलाई सहयोग गरे स्वदेशी सामानको माग बढ्छ र रोजगारी पनि सिर्जना हुन्छ। हामीले किन्ने स्वदेशी सामानले देशकै मान्छेलाई काम दिन्छ।

निर्देशित रचना ३ अङ्क

१२. कुनै एक प्रश्नको उत्तर दिनुहोस्: **[३]**

क. दिइएका बुँदाका आधारमा एउटा कथा तयार पारी उपयुक्त शीर्षक दिनुहोस्:
तराईको एउटा गाउँ — बाढीले खोलाको साँघु बगाउनु — खोलापारिको विद्यालय जान नपाएका विद्यार्थी — कक्षा आठकी नजमाको विचार — साथी र गाउँलेको सहयोग — नयाँ काठको साँघु — शिक्षा

ख. 'विद्यालयको खेलकुद दिवस' विषयमा एक दिनको दैनिकी तयार पार्नुहोस्।

व्यावहारिक लेखन ३ अङ्क

१३. कुनै एक प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस्: **[३]**

क. वैदेशिक रोजगारीमा रहेका दाजुलाई आफ्नो पढाइ र घरको हालखबर बताउँदै एउटा घरायसी चिठी तयार पार्नुहोस्।

ख. जिल्लास्तरीय कविता प्रतियोगितामा प्रथम हुने साथीलाई कक्षाका साथीहरूका तर्फबाट दिइने बधाई पत्र तयार पार्नुहोस्।

भाव विस्तार वा व्याख्या ३ अङ्क

१४. कुनै एकको भाव विस्तार गर्नुहोस्: **[३]**

क. हामी हाम्रो पिँढीका लागि देश भएर बाँचौँ।

ख. उपहार हृदयबाट समर्पण गरेर दिइन्छ।

अतिसङ्क्षिप्त उत्तर ४ अङ्क

१५. 'अमर पुत्र' कथामा भक्तले बनाउन लगाएको श्रीकृष्णको मूर्ति लिन आएपछिको प्रसङ्ग सम्झेर सोधिएका प्रश्नको एक दुई वाक्यमा उत्तर लेख्नुहोस्: **[४]**

क. भक्तले मूर्ति बनाउन कति रकम पेस्की दिएका थिए?

ख. मूर्ति देखेर भक्तको मनमा कस्तो भाव आयो?

ग. भाजुलालले बनिसकेको मूर्ति भक्तलाई किन दिएनन्?

घ. यस प्रसङ्गले कथाको कुन मूल भाव देखाउँछ?

लामो उत्तर ५ अङ्क

१६. कुनै एक प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस्: **[५]**

क. 'डल्ले खोला' कथामा खोला जस्ताको तस्तै रहन्छ, तर त्यसको नाममा ठगी गर्ने मान्छे र योजना मात्र फेरिन्छन्। रनबहादुर र शिवबहादुरका कामका आधारमा यो कुरा पुष्टि गर्नुहोस्।

ख. 'जुन्को ताबेई' जीवनीका आधारमा 'रोग, अभाव र अरूको हेलाले दृढ इच्छाशक्ति भएको मान्छेलाई रोक्न सक्दैनन्' भन्ने भनाइको समीक्षा गर्नुहोस्।

निबन्ध लेखन ५ अङ्क

१७. कुनै एक शीर्षकमा १२५ शब्द नघटाई निबन्ध लेख्नुहोस्: **[५]**

क. मैले बिर्सन नसकेको दिन

ख. सरसफाइको महत्त्व

ग. मोबाइल फोनको सदुपयोग